

Till
Statsrådsberedningen
103 33 Stockholm

Yttrande över betänkandet "Sluta strunta i EU" (SOU 2004:82) - EU 2004 kommitténs förslag till permanent bidragsgivning och utåtriktad verksamhet.

Folkbildningsförbundet som är de nio studieförbundens intresseorganisation har tagit del av rubricerat betänkande och lämnar här sitt yttrande.

Inledning

Folkbildningsförbundet instämmer i bedömningen att en bred medborgardebatt om EUs verksamhet och framtid är väsentlig för demokratin. Politiska beslut om EUs framtid bör idealt utgå från medborgarnas uppfattningar och vara väl förankrade bland dessa. Ett sådant aktivt engagemang i EUs framtidsfrågor kräver kunskap och många mötesplatser för informationssökning och samtal. Det låga valdeltagande vid 2004 års val till Europaparlamentet visar att avståndet mellan EU, EUs institutioner och medborgarna fortfarande av de senare upplevs som alltför stort.

FBF delar utredningens uppfattning att en verksamhet som bidrar till att stimulera aktivt medborgardeltagande i EU-frågorna behöver permanentas. Däremot delar vi inte utredningens uppfattning om hur en sådan permanent verksamhet bäst organiseras och administreras så att avsatta resurser ska ge det resultat och få det genomslag som syftet anger.

Bidragsgivning och utåtriktad verksamhet i framtiden

Kommitténs förslag:

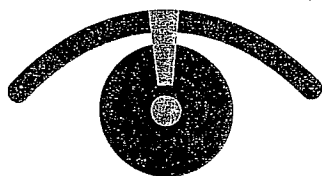
"Att ett organ för permanent bidragsgivning och utåtriktad verksamhet inrättas.

Syftet med verksamheten ska vara att stimulera till ett ökat deltagande i debatten om EU och bidra till att öka allmänhetens kunskaper om aktuella EU frågor."

Folkbildningsförbundet menar att bidragsgivningen och de aktiviteter som den ger upphov till och som har till syfte att öka den medborgerliga kunskapen och engagemanget måste ha ett mycket tydligt underifrånperspektiv. Aktiviteterna måste ha en tydlig bildningsprägel och bör kopplas till medborgarnas egna föreningar och nätverk. För att nå ut brett krävs mycket god kännedom om och samarbete med civilsamhällets organisationer. Ett lokalt förankrat kontaktnät behövs för att kunna utgöra stöd till verksamheterna runt om i landet.

Folkbildningsförbundet avvisar utredningens förslag om att inrätta en helt ny myndighet och organisation för bidragsgivning och utåtriktad verksamhet.

Denna typ av bidragsgivning bör hanteras närmare medborgarna och medborgarnas organisationer och nätverk. Innehållet i verksamheten ska styras av deltagarna och inte av bidragsgivaren om engagemanget och intresset ska kunna öka.

I de olika satsningar som genomfördes under 90-talet som kommittén redogör för har det visat sig att folkbildningen via studieförbundsavdelningar och folkhögskolor, trots i några fall mycket snäva tidsramar och begränsade ekonomiska förutsättningar, haft förmågan att nå ut till en stor mängd deltagare. I t e x folkbildningssatsningen inför EMU omröstningen fick 162 000 människor i 5 500 aktiviteter arrangerade av studieförbunden möjlighet att skaffa sig kunskap, värdera och pröva den tillsammans med andra. Studieförbunden har också varit engagerade i tidigare satsningar och beträffande bidragsgivningen har Folkbildningsrådet sedan 1992 på olika sätt varit engagerad i denna och i informationsinsatser kopplade till EU-frågorna

Ett grundläggande skäl för det samhällsstöd som via Folkbildningsrådet förmedlas till studieförbund och folkhögskolor är att folkbildningsverksamhet bidrar till demokratisk utveckling i samhället. EU frågorna är en del i den demokratiska utvecklingen.

De nio studieförbunden bedriver en på flera sätt unik verksamhet, bl a genom att den når samtliga kommuner i landet. Via sina ca 280 medlemsorganisationer och samarbete med ytterligare ca 90 folkrörelser når studieförbunden hela föreningsverige.

Det finns således redan en organisation som kan nå ut med en bred satsning kring EU-frågorna. Mot den bakgrund förefaller det mindre välbetänkt att tillskapa en organisation som bedömts kräva 8 tjänster.

Folkbildningsförbundet förordar att de medel som avsätts för en permanent EU-information till huvudsaklig del tillförs folkbildningsanslaget som fördelas av Folkbildningsrådet. Genom detta finns möjlighet att medlen når hela föreningsverige. En redovisning av den verksamhet som bedrivits kan därefter utgöra en del av Folkbildningsrådets regelbundna redovisning över hur statsbidraget har använts.

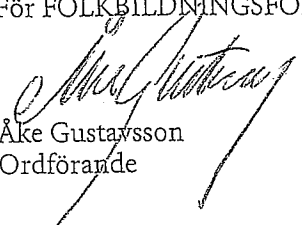
Genom att nyttja den infrastruktur, det ideella engagemang och den erfarenhet av tidigare EU-projekt och av att fördela bidrag som folkbildningens organisationer besitter kan en maximal del av extra EU-medel tillfalla verksamhet runt om i landet. De eventuella extra resurser som krävs inom Folkbildningsrådet för att fördela ytterligare medel till studieförbund och folkhögskolor torde vara betydligt mindre än utredningens förslag om fasta tjänster. Inom Folkbildningsrådet finns redan en modell där representantskapet på förslag från styrelsen fastställer den ekonomiska ramen för FBRs kansli och administration.

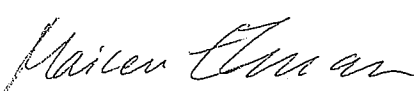
Folkbildningsförbundet är tveksam till att statliga myndigheter ska ansvara för bidragsgivning till medborgarbildning och kunskapsbildning eller för att öka deltagandet i debatten om EU.

Beträffande behovet av ytterligare information om EU menar Folkbildningsförbundet att det redan finns mycket information tillgänglig genom riksdagens EU-upplysning. Att tillskapa ytterligare en myndighet torde snarast försvåra överskådligheten för medborgarna. Därtill menar förbundet att det medborgerliga engagemang och det underifrånperspektiv som behövs för att tillgängliggöra och levandegöra informationen och skapa insikt före åsikt visar på att det inte bör åligga statliga myndigheter att driva debatt.

Om regeringen väljer att trots allt inrätta en ny myndighet förordar Folkbildningsförbundet att folkbildningens organisationer erhåller särskilda riktade medel inom folkbildningsanslaget för EU-verksamheten och att den nya myndighet som tillskapas fördelar stödet till andra samhällssektorer. Som en av medlemmar i Folkbildningsrådet menar vi att Folkbildningsrådets verksamhet och därmed också den folkbildande verksamheten i studieförbund och folkhögskolor, bäst gagnas om uppgifterna för rådet renodlas till att avse folkbildningens organisationer.

För FOLKBILDNINGSFÖRBUNDET

Åke Gustavsson
Ordförande

Maicen Ekman
generalsekreterare